

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **Ing. A. Š.-V., D.**, IČO X., zastúpeného K. & A., s. r. o., so sídlom U., IČO X., proti žalovanému **A. - S., a. s., D.**, IČO X., o zaplatenie 9 958,18 eur (300 000.-- Sk) s prísl., na odvolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 7. októbra 2010 č. k. 60Cb23/1997-200, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo 7. októbra 2010 č. k. 60Cb23/1 997-200 **zrušuje** a vec mu **vracia** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave v novom rozhodnutí vo veci rozsudkom zo 7. októbra 2010 č. k. 60Cb23/1 997-200 zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi poistné plnenie 9 958,18 eur spolu s 22% úrokom z omeškania od 15. februára 1995 do zaplatenia a uložil mu povinnosť uhradiť žalobcovi trovy konania. Súd pri svojom rozhodovaní vychádzal zo skutočnosti, že poistná udalosť nastala dňa 22. 09. 1994, vlámanie do priestorov kancelárie žalobcu bolo žalobcom nahlásené dňa 22. 09. 1994 na Obvodný úrad vyšetrovania PZ Bratislava I. v Bratislave. Poistnú udalosť žalobca oznámil žalovanému dňa 03. 10. 1994. Sporové strany uzatvorili dňa 26. 03.1993 poistnú zmluvu č. 746-566-695/15, žalobca riadne platil poistné podľa ust. § 796 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Zo strany žalovaného nebolo preukázané porušenie žiadneho z bodov obsiahnuté v odd. IV. poistnej zmluvy. Znalecký posudok č. 04/1996 ohľadne výšky odcudzených peňažných prostriedkov vypracoval Ing. L. R. dňa 15. 08. 1996. Po opätovnom preskúmaní znaleckého posudku a prijatého záveru znalcom, s prihliadnutím na dobu, kedy poistná udalosť nastala, zistenia, že k vypracovaniu kontrolného znaleckého dokazovania nie sú relevantné podklady, vychádzajúc z doteraz vykonaného dokazovania, krajský súd dospel k záveru, že vypočutie znalca Ing. L. R., by

na zistenom skutkovom stave obsiahnutom v znaleckom posudku zo dňa 15. 08. 1996, nemohlo nič zmeniť. V súvislosti s námietkami žalovaného, že v čase odcudzenia finančných prostriedkov nebolo preukázané, že sa tieto v trezore prevádzky V. V. nachádzali, krajský súd poukázal na znalecké dokazovanie. Na otázku súdu mal znalec uviesť presnú výšku peňažnej hotovosti podľa účtovníctva, ktorá sa v čase krádeže v trezore nachádzala. Odpoveď znalca bola „po zaúčtovaní všetkých účtovných dokladov (príjmové a výdavkové pokladničné doklady, paragóny, faktúry a iné platobné doklady) som dospel k záveru, že účtovne mali byť v pokladni V. V., uloženej v trezore, peniaze v sume 339 911,60 Sk. Či sa v trezore v čase krádeže v skutočnosti nachádzali, neviem potvrdiť.“ Zo strany žalovaného pochybnosť, či sa v čase krádeže uvedená finančná hotovosť nachádzala v trezore, nebola tiež žiadnym spôsobom dokázaná, resp. preukázaná. Žalobcovi podľa ust. § 797 ods. 2 Občianskeho zákonníka vzniklo právo na plnenie z poistnej udalosti. Žalovaný súdu nepreukázal, že využil oprávnenie podľa ust. § 798 Občianskeho zákonníka primerane znížiť plnenie z poistnej zmluvy. Žalobca v zmysle ust. § 799 ods. 2 Občianskeho zákonníka bez zbytočného odkladu žalovanému oznámil, že nastala poistná udalosť, podal vysvetlenie o jej vzniku a ak nepredložil potrebné doklady, tento nedostatok bol konvalidovaný vyššie uvedeným znaleckom posudkom.

Na základe takto zisteného skutkového a právneho stavu, a doplneného dokazovania súd uznal právny nárok žalobcu za oprávnený a zaviazal žalovaného zaplatiť 9 958,18 Eur spolu s 22% úrokom z omeškania od 15. 02. 1995 do zaplattenia istiny, v zmysle ust. § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka, žalobcovi.

Výrok o náhrade trov konania odôvodnil poukazom na ust. § 142 ods. 1 O. s. p.

Proti uvedenému rozsudku podal žalovaný odvolanie. Navrhol napadnutý rozsudok zmeniť a žalobu zamietnuť v dôsledku neunesenia dôkazného bremena žalobcu, predovšetkým v otázke preukázania výšky finančných prostriedkov v trezore v čase poistnej udalosti. Uloženie peňažných prostriedkov v trezore nevie preukázať ani prostredníctvom účtovnej evidencie, lebo žiadnu nemá. Nevierohodnosť dokladov potvrdil vo svojom posudku aj znalec Ing. L. R.. Podľa žalovaného konštatovanie znalca, že účtovne malo byť

v pokladni žalobcu v čase poistnej udalosti 339 911,60 Sk, nie je dôvodom a predovšetkým dôkazom, na základe ktorého by súd mohol vo veci rozhodnúť.

Žalovaný zotrval na svojom tvrdení, že žalobca doteraz nepredložil potrebné doklady k likvidácii poistnej udalosti a výšku plnenia tak nepreukázal, v dôsledku čoho do dnešného dňa neukončil vyšetovanie svojej povinnosti. V zmysle uvedeného sa nedostal do omeškania s plnením peňažného záväzku, ktoré nie je možné posudzovať podľa ustanovenia § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka, ale Občianskeho zákonníka. Namietal, že krajský súd dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, v rozpore s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. I Obdo V 62/2007 a nevykonal dokazovanie ohľadom odstránenia rozporov znaleckého posudku Ing. L. R.

Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Nesúhlasil s tvrdením žalovaného, že v konaní neunesol dôkazné bremeno. Poukázal, že na pojednávaní dňa 07. 10. 2010 žalobca podrobne opísal skutkový stav spôsobom, ktorý nevyvolával pochybnosti o pravdivosti jeho tvrdení a jeho výpoveď nebola v rozpore s inými vykonanými dôkazmi. Podľa právneho zástupcu žalobcu sa všetky vo veci vykonané dôkazy navzájom podporujú a dopĺňajú. Nárok žalobcu mal súd za preukázaný už v skoršom rozhodnutí, ktorým žalobe vyhovel. Dovolací súd jeho rozhodnutie zrušil len pre nepreskúmateľnosť. Ak by mala platiť argumentácia žalovaného, že vykonanými dôkazmi nebola preukázaná výška finančných prostriedkov v trezore v čase krádeže, potom by to znamenalo, že túto skutočnosť by nebolo možné preukázať nikdy a poistenie vecí pre prípad krádeže by nemalo žiadny zmysel. Aj keby totiž znalec dospel k jednoznačnému záveru o výške hotovosti, vždy by iba určil sumu, ktorá „mala byť“ v trezore v čase krádeže. Za nedôvodnú a právne bezvýznamnú označil argumentáciu žalovaného, podľa ktorej súd nesprávne konštatoval, že žalovaný nevyužil svoje právo poistné plnenie primerane znížiť podľa § 798 Občianskeho zákonníka. Aplikácia citovaného ustanovenia, ako aj § 799 ods. 3 Občianskeho zákonníka, je v danom prípade vylúčená, pretože pre ňu neboli splnené podmienky. Skutočnosť, že ani po 16 rokoch od poistnej udalosti žalovaný neukončil jej vyšetovanie (ktoré mal v zmysle § 797 ods. 3 urobiť bezodkladne), nemôže byť na ujmu žalobcu. Za nedôvodné označil žalobca tiež odvolanie žalovaného v časti, ktorá sa týkala príslušenstva pohľadávky. Prvostupňový súd podľa žalobcu postupoval správne, keď mu

priznal úroky z omeškania vo výške určenej podľa Obchodného zákonníka, keďže účastníci konania boli v čase uzavretia poisťnej zmluvy podnikateľmi a zmluvu uzavreli v súvislosti s výkonom ich podnikateľskej činnosti. Hoci je poisťná zmluva upravená iba predpismi občianskeho práva, na súvisiacu úpravu vzťahov medzi účastníkmi (vrátane úpravy úrokov z omeškania) sa podľa § 261 ods. 6 vzťahuje Obchodný zákonník. Prvostupňový súd podľa žalobcu postupoval správne, keď zaviazal žalovaného na platenie úrokov z omeškania od splatnosti poisťného plnenia a nie až od momentu doručenia znaleckého posudku. Podľa § 797 ods. 3 Občianskeho zákonníka bol žalovaný povinný plniť do 15 dní od vyšetrenia rozsahu svojej povinnosti plniť, pričom vyšetrenie bol povinný vykonať bezodkladne. Žalobca si uplatnil úroky z omeškania po tom, ako žalovaného opakovane písomne aj ústne vyzýval na plnenie, až od momentu, ktorý nastal viac ako 5 mesiacov od vzniku poisťnej udalosti.

Najvyšší súd Slovenskej republiky prejednal vec podľa § 212 ods. 1 a § 214 ods. 2 O. s. p., bez nariadenia pojednávania a v medziach dôvodov odvolania a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné.

V prejednávanej veci odvolací súd nanovo rozhoduje o odvolaní žalovaného, nakoľko na dovolanie žalobcu Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací uznesením z 29. 11. 2012 sp. zn. I ObdoV/20/2011 rozsudok odvolacieho súdu z 19. 04. 2011 č. k. I Obo/I 70/2010-221 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že dňa 22. septembra 1994 v čase od 2.30 hod. do 6.00 hod došlo k poisťnej udalosti v priestoroch žalobcu (vlámanie neznámym páchatelom do priestorov kancelárie v prevádzkarni žalobcu V.), pri ktorom došlo k odcudzeniu z trezora hotovosti 378 200,-- Sk, 252 kusov stravných lístkov a fotoaparátu zn. Carena. Žalobca vyčíslil celkovú škodu spôsobenú vlámaním na čiastku 393 350,-- Sk. Spornou zostala výška škody uplatnená žalobcom, t. j. 300 000,-- Sk, ktorú si žalobca voči žalovanému uplatnil na základe uzatvorenej poisťnej zmluvy č. 746-566695/15 účinnej od 27. marca 1993 (vločka č. 4). - poistenie pre prípad odcudzenia vecí. Poistenie v zmysle poisťnej zmluvy - vločky č. 4 sa vzťahovalo len na veci, ktoré sa nachádzajú na adrese F., pričom bola dohodnutá poisťná suma za pokladničnú hotovosť v trezore na 300 000,-- Sk.

V predmetnej veci súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom nanovo rozhodol na základe zrušujúceho uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. novembra 2009 sp. zn. I Obdo V 62/2007, v ktorom bol vyslovený názor, že skutkové závery nemali oporu vo vykonanom dokazovaní. Súdu prvého stupňa bolo predovšetkým vytknuté, že sa dostatočne nevyporiadal so závermi znaleckého posudku, podaného znalcom Ing. L. R.. Tento v znaleckom posudku okrem iného konštatuje, že po poistnej udalosti nebola vykonaná mimoriadna účtovná závierka, že nesúhlasí chronológia číslovania dokladov, že s pokladničnou knihou bolo manipulované atď. Keď samotný znalec mal takéto pochybnosti, potom bolo potrebné sa s nimi kvalifikovane vysporiadať, a to vypočutím znalca, nariadením kontrolného znaleckého dokazovania, prípadne vykonaním aj ďalšieho dokazovania.

V súlade s odvolacími dôvodmi žalovaného (opäť namietal správnosť záveru znaleckého posudku a nevypočutie znalca v konaní za účelom odstránenia rozporov), odvolací súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa v napadnutom rozhodnutí a v ostatnom konaní nevenoval pozornosť skutočnostiam, ktoré boli zdôraznené v uvedenom zrušovacom rozhodnutí odvolacieho súdu. Súd prvého stupňa nerešpektoval právny názor odvolacieho súdu a svojvoľne konštatoval, že vypočutie znalca Ing. L. R., by na zistenom skutkovom stave obsiahnutom v znaleckom posudku zo dňa 15. 08. 1996 nemohlo nič zmeniť.

K znakom právneho štátu a medzi jeho základné hodnoty patrí neoddeliteľne princíp právnej istoty (čl. 1 ods. 1 ústavy, napr. PL. ÚS 36/95), ktorého neopomenuteľným komponentom je predvídateľnosť práva. To znamená okrem iného aj to, že každý adresát právnej normy sa môže dôvodne spoliehať na to, že všeobecný súd nielenže bude platné právo aplikovať, ale i na to, že bude rešpektovať právny názor, ktorým je viazaný, ak mu takúto povinnosť ukladá zákon. Opačný prístup už sám osebe predstavuje porušenie základného práva na súdnu ochranu, ako aj práva na spravodlivý proces.

Ani nezávislosť sudcov všeobecných súdov pri ich rozhodovaní podľa § 2 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sudcoch a prísediacich“) nie je absolútna a bez akýchkoľvek hraníc a podmienok. Keby sa nezávislosť chápala tak, že sudca môže

rozhodnúť hocijako, viedlo by to k svojvôli, pretože v takom prípade by sudca sám tvoril právo podľa svojich predstáv a vystupoval by ako zákonodarca. V právnom štáte to nemožno takto vysvetľovať. Tomu nasvedčuje aj samotný text vyššie citovaného ustanovenia, v zmysle ktorého sudca musí rozhodovať v súlade so zákonom. Ak musí sudca rozhodovať v súlade so zákonom, potom je povinný rešpektovať i zákonom stanovené hranice pre jeho rozhodovanie. Takouto hranicou stanovenou zákonom je aj povinnosť rešpektovať zásah do obsahového rozhodovania zo strany iného súdu, ak takéto obmedzenie vyplýva zo zákona.

V tomto prípade bolo takýmto zákonným ustanovením ustanovenie § 226 O. s. p., ktoré jednoznačne ustanovuje, že ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie na nové rozhodnutie, je súd prvého stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

Takáto povinnosť vyplýva aj z ustanovenia § 2 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich, podľa ktorého za podmienok ustanovených osobitnými predpismi, ktorým je napríklad Občiansky súdny poriadok, je sudca viazaný aj právnym názorom, ktorý vyslovil vo svojom rozhodnutí súd vyššieho stupňa.

Uvedeným postupom obmedzil tak súd prvého stupňa žalovaného v jeho práve na spravodlivé konanie a pri podaní opravného prostriedku vo vzťahu k zákonom vymedzeným odvolacím dôvodom, v dôsledku čoho mu odňal možnosť konať pred súdom. Odvolanie žalovaného je preto opodstatnené.

Vzhľadom na uvedené zistenia Najvyšší súd Slovenskej republiky preto napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave podľa § 221 ods. 1 písm. f/ a ods. 2 O. s. p. zrušil a vec vrátil tomuto súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, v ktorom s poukazom na ustanovenie § 224 ods. 3 O. s. p. rozhodne o trovách celého konania.

Podľa § 226 O. s. p. je pre Krajský súd v Bratislave, ktorému sa vec vracia na ďalšie konanie, právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky záväzný.

Toto rozhodnutie bolo prijaté rozhodnutím senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 15. októbra 2013

JUDr. Jana Zemaníková, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová